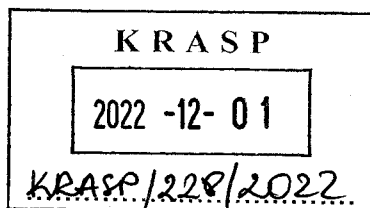

ZASTĘPCA SZEFA
KANCELARII SEJMU

SPS-WP.020.315.7.2022

Warszawa, dnia 28 listopada 2022 r.

Przewodniczący
Konferencji Rektorów
Akademickich Szkół Polskich
Pan prof. dr hab. inż. Arkadiusz Mężyk

Szanowny Panie Przewodniczący

Z upoważnienia Marszałek Sejmu, uprzejmie przekazuję – na podstawie art. 329 ust. 1 pkt 2 w związku z ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce - poselski projekt ustawy o zmianie ustawy - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Monika Falej), z prośbą o przedstawienie opinii.

Z poważaniem

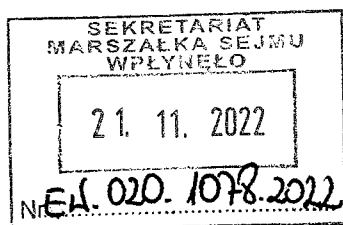
Dariusz Salamończyk

Warszawa, 21 listopada 2022 r.

Krzysztof Gawkowski

Przewodniczący Koalicyjnego Klubu Poselskiego Lewicy
(Nowa Lewica, Razem)

Szanowna Pani
Elżbieta Witek
Marszałek Sejmu RP

Szanowna Pani Marszałek,

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz art. 32 ust. 2 Regulaminu Sejmu RP niżej podpisani posłowie wnoszą projekt ustawy

o zmianie ustawy - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce

Do reprezentowania wnioskodawców w pracach nad projektem ustawy upoważniamy posłankę **Monikę Falej**.

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU
L. dz. SPS-NP.020.315.2022
Data wpływu 21.11.2022r.

Z poważaniem,

Krzysztof Gawkowski
Przewodniczący KKP Lewicy

Ustawa

z dnia ... 2022 r.

o zmianie ustawy - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce

Art. 1. W ustawie z dnia 20 lipca 2018 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2022 r. poz. 574, 583, 655, 682, 807, 1010, 1079, 1117, 1459) w art 93:

- a) ust. 4 otrzymuje brzmienie “4. Łączny okres, przez który przysługują świadczenia, o których mowa w art. 86 ust. 1 pkt 1–4 i art. 359 ust. 1, wynosi 12 semestrów pobierania świadczenia przez studenta, z zastrzeżeniem że w ramach tego okresu świadczenia przysługują na studiach:
- 1) pierwszego stopnia – nie dłużej niż przez 9 semestrów pobierania świadczenia przez studenta;
 - 2) drugiego stopnia – nie dłużej niż przez 7 semestrów pobierania świadczenia przez studenta.”,
- b) uchyla się ust. 6.

Art. 2. Ustawa wchodzi w życie dniem 30 września 2023 r.

Uzasadnienie

1. Cel i potrzeba wydania ustawy, rzeczywisty stan w dziedzinie, która ma zostać unormowana

18 grudnia 2021 r. weszła w życie ustawa z dnia 17 listopada 2021 r. o zmianie ustawy - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2021 r. poz. 2232). W znowelizowanym art. 93 ust. 4 ustawodawca wskazuje, iż łączny okres, w którym przysługują świadczenia opisane w art. 86 ust. 1 pkt 1-4 i art. 359 ust. 1 ustawy to 12 semestrów, bez względu na to, czy student pobierał je w tym okresie. Art. 93 ust. 4 pkt 1-2 dodatkowo wskazuje na zawężenie liczby semestrów, w których przysługują świadczenia na poszczególnych stopniach edukacji, tj.: studiach pierwszego stopnia – nie dłużej niż przez 9 semestrów, drugiego stopnia – nie dłużej niż przez 7 semestrów.

W art. 93 ust. 6 ustawodawca dodatkowo wprowadził przepis mówiący o tym, że do okresu, o którym mowa w ust. 4 i 5, należy doliczyć wszystkie rozpoczęte przez studenta semestry na studiach, o których mowa w ust. 1, w tym semestry przypadające w okresie korzystania z urlopów. Oznacza to, że w przypadku rozpoczęcia przez studenta pierwszych studiów i rezygnacji po zakończeniu pierwszego semestru, do limitu zostaną wliczone 2 semestry. Analogicznie należy rozpatrywać scenariusze w kolejnych latach. Gdyby skreślenie z listy studentów nastąpiło po drugim roku studiów, wówczas należy liczyć 5 semestrów zamiast 4. Należy podkreślić, iż mimo braku pobierania w tym okresie stypendiów wskazanych w art. 86 ust. 1 pkt 1-4 i art. 359 ust. 1 ustawy uznawane jest, że świadczenie przysługuje. Ponadto, zaliczając do limitu semestry przypadające w okresie korzystania z urlopów, w tym przysługujące studentce w ciąży lub studentowi będącemu rodzicem (art. 85 ust. 2 pkt 2 ustawy) zmniejsza się szanse na otrzymanie przez nich świadczeń, gdyż skraca się okres ich przysługiwania.

Obecny kształt ustawy jest krzywdzący dla osób, które rozpoczęły studia, a z różnych względów musiały je przerwać. Można do nich zaliczyć m. in. warunki finansowe, rodzinne, zawodowe, zdrowotne.

Zaliczanie semestrów rozpoczętych, urlopowych oraz tych, w których nie były pobierane świadczenia do całego limitu, zarówno na studiach pierwszego, jak i drugiego stopnia prowadzi do dyskryminacji osób powracających na uczelnię po przerwie wywołanej czynnikami niezależnymi od studenta. Szczególnie jest to widoczne u studentów zmagających się z ciężkimi chorobami przewlekłymi, studentek w ciąży, studentów będących rodzicami oraz tych osób, które wracają na studia po 10–15 latach.

Z ocenie wnioskodawcy obecny stan prawny narusza zasadę równości wyrażoną w art. 32 Konstytucji. Studenci są we wskazanych przepisach traktowani odmiennie ze względu na zdarzenia losowe i inne czynniki od nich niezależne. W opinii wnioskodawcy nie należy w taki sposób kształtować polityki wsparcia materialnego studentów. Jeżeli ustawodawca kierował się troską o kondycję finansów publicznych, właściwszym rozwiązaniem byłoby wprowadzenie limitu faktycznego pobierania świadczeń, a nie jedynie potencjalnej możliwości.

2. Różnice między dotychczasowym a projektowanym stanem prawnym

Projektodawca proponuje zmianę ust. 4 w art. 93 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2022 r. poz. 574, 583, 655, 682, 807, 1010, 1079, 1117, 1459). Zgodnie z propozycją terminy przysługiwania świadczenia - zarówno łączny, jak i osobno dla studiów pierwszego i drugiego stopnia - odnosić się będą do upływu czasu pobierania świadczenia, a nie korzystania z ogólnych praw studenta. Łączny okres wyniesie zatem 12 semestrów pobierania świadczenia przez studenta; na studiach pierwszego stopnia – nie dłużej niż przez 9 semestrów pobierania świadczenia przez studenta; na studiach drugiego stopnia – nie dłużej niż przez 7 semestrów pobierania świadczenia przez studenta. Konsekwencją tych zmian jest uchylenie ust. 6, który obecnie wlicza do okresu przysługiwania świadczenia okresy przerw w toku studiów.

Projektodawca proponuje wejście w życie ustawy z dniem 30 września 2023, tj. z początkiem następnego roku akademickiego.

3. Przewidywane skutki społeczne, gospodarcze, finansowe i prawne. Finansowanie

Z perspektywy prawnej, wskutek wejścia w życie niniejszej ustawy pełnej realizacji doczeka się art. 32 Konstytucji RP w zakresie dostępu studentów do świadczeń. Równość studentów zostanie zapewniona przy jednoczesnej ochronie stabilności finansów publicznych.

Z punktu widzenia gospodarczego i społecznego, szersza grupa studentów uzyska możliwość utrzymania się na studiach i zdobycia wykształcenia wyższego, co będzie stanowić ich wsparcie na rynku pracy oraz dodatkowy bodziec dla rozwoju gospodarczego. W szczególności skorzystają z niego osoby, z problemami zdrowotnymi i innymi trudnościami, a zatem osoby narażone na wykluczenie. Proponowany projekt wpisuje się zatem w rządowe strategie walki z wykluczeniem i wspierania w zakresie uzyskiwania wykształcenia.

W 2021 roku stypendium socjalnie pobierało 25,8 tys. studentów, co stanowiło rekordowy, trzykrotny wzrost względem roku poprzedniego. Przy założeniu, że wskutek wejścia niniejszej ustawy w życie liczba ta wzrośnie o 10%, dodatkowe wydatki wyniosą ok. 32 mln zł w skali roku i zostaną poniesione z dotacji budżetu państwa, z części, której dysponentem jest minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego i nauki. W przypadku stypendium rektora dla najlepszych studentów kwota wydatków pozostanie nie zmieni się ze względu na stały odsetek beneficjentów tego świadczenia. Pozostałe świadczenia wynikają z indywidualnych decyzji administracyjnych organów uczelni i nie są bezpośrednio związane z liczbą uprawnionych.

4. Założenia podstawowych aktów wykonawczych

Proponowany projekt nie wymaga wydania dodatkowych aktów wykonawczych

5. Oświadczenie o zgodności projektu ustawy z prawem Unii Europejskiej albo oświadczenie, że przedmiot projektowanej regulacji nie jest objęty prawem Unii Europejskiej

W ocenie projektodawcy proponowana ustawa nie jest objęta prawem Unii Europejskiej. Projekt nie wymaga przedstawienia go organom i instytucjom Unii Europejskiej w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia. Zgodnie z art. 2 ust. 1 decyzji Rady 98/415/WE z dnia 29 czerwca 1998 r. w sprawie konsultacji Europejskiego Banku Centralnego udzielanych władzom krajowym w sprawie projektów przepisów prawnych (Dz. Urz. WE L 189 z 03.07.1998, str. 42; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne rozdz. 1, t. 1, str. 446) projekt nie wymaga konsultacji z Europejskim Bankiem Centralnym.

1
3

6. Oświadczenie o zgodności z Konstytucją

Projekt ustawy w ocenie wnioskodawcy jest zgodny z Konstytucją RP.

7. Konsultacje społeczne

Projekt nie był dotychczas poddawany konsultacjom społecznym.